



ALEŠ OPATRNÝ

AKO POTEŠIŤ SPOVEDNÍKA

EDÍCIA KRESŤANSKÝ ŽIVOT



EDÍCIA
KREŠŤANSKÝ
ŽIVOT

ALEŠ
OPATRŇÝ
AKO
POTEŠIŤ
SPOVEDNÍKA

Spolok svätého Vojtecha
Trnava 2019



ČÍTANIE
S PRIDANOU
HODNOTOU

© Karmelitánské nakladatelství, Praha 2014,
Česká republika, www.kna.cz
Slovak edition © Spolok sv. Vojtecha
– Vojtech, spol. s r. o., Trnava 2019

ISBN 978-80-8161-359-3

ÚVOD

Slúžiť ľuďom v spovednici, teda vo sviatosti zmierenia, je krásna súčasť kňazskej služby. Človek pri nej zažije nejedno úžasné, i keď nenápadné Božie pôsobenie. Tiež sa pri tejto službe mnoho naučí – o Bohu i o ľuďoch.

Niekedy mi je dosť smutno, keď vidím, ako sú kajúcnici takpovediac fascinovaní svojimi hriechmi a ich vyznávaním, nie však živým Bohom, bez ktorého ide iba o ľudské pohovárane sa. A tiež ma vždy mrzí, keď v spovednici stretnem dospelého človeka, ktorý prijíma túto sviatosť ako kedysi v detstve, ale v dospelosti s ňou nič neurobil. Najviac mi je však ľúto tých kresťanov, ktorých v spovednici asi nestretnem, pretože vnímajú sviatosť zmierenia ako niečo odpudzujúce, „neprístupné“ alebo nepochopiteľné.

Preto sa v týchto úvahách zameriavam minimálne na oblasť hriechov, ale čo najviac sa pousilujem priblížiť čitateľovi veľkosť Božieho pôsobenia. Nie preto, že by som chcel hriechy popierať alebo ich nebrať vážne, ale preto, že hriechy majú všetci ľudia, ale odpúšťajúceho Boha poznajú v plnosti iba kresťania. A toto poznanie je nesmiernym darom, ktorý želám každému v čo najvyššej miere.

Preto ani tak nechcem zdôvodňovať, ako je táto sviatosť potrebná, ani nakoľko a kedy je povinná, ale chcel by som ukázať, aká je úžasná. Pevne dúfam, že vďaka jej sláveniu vo viere bude odpúšťajúci a uzdravujúci trojjediný Boh čoraz väčšmi žiariť v našom živote a my mu budeme stále viac dôverovať.

**O SVIATOSTI
ZMIERENIA
V ŽIVOTE
KREŠŤANA**

Sviatosť zmierenia – stretnutie dvoch hriešnikov, odkázaných na jednu veľkú Božiu moc

Sviatosť zmierenia je v podstate stretnutie. Je to stretnutie osôb, ktoré si sú i nie sú si podobné. Kajúcnik a spovedník – to sú dvaja hriešnici, u ktorých právom predpokladáme, že sa konfrontujú so svojimi hriechmi, hlásia sa k nim a veria v Božie odpustenie. Rozdiel je v tom, že keby – nedajbože – spovedník neveril v odpustenie, bude kajúcnikovi aj tak odpustené, zato keby kajúcnik neveril v odpustenie, vznášal by sa nad jeho odpustením otáznik. Prečo? Pretože sviatosť zmierenia alebo svätá spoveď je skutočne sviatosť. To znamená, ako hovorieval náš nezabudnuteľný docent katechetiky Stanislav Novák, že je to „rande, na ktoré Boh s absolútnou istotou príde“. Takže činnosť nebeského Otca je celkom istá, zatiaľ čo prijatie či privlastnenie si tejto činnosti záleží na nás.

Nezabudnime však na ďalšiu osobu, ktorá je pri sviatosti zmierenia úplne nenahraditeľná. Je to druhá božská osoba, Pán Ježiš, ktorý prichádza hriešnikovi na pomoc vďaka sile a moci tretej božskej osoby, ktorou je Duch Svätý. Sviatosť zmierenia je teda jedinečné a osobné stretnutie s trojjediným Bohom. Viditeľné je iba očami našej viery. Tak ako pri všetkých sviatosťoch, aj tu záleží na viere absolútne zásadným spôsobom.

Môžeme si hriechy „odpracovať“ alebo si máme nechať odpustenie darovať?

Málokoho teší hovoriť o tom, aký je nedokonalý, čo komu nedobré urobil, aké medzery má jeho vzťah s Bohom. Nie je na tom nič zvláštne. Skôr by bolo povážlivé, keby sa človek chcel zápornými stránkami svojho života chváliť a tešilo by ho o nich rozprávať.

Má to však ešte jeden háčik: statočný človek si chce z ťažkostí pomôcť sám. A azda každý človek má skúsenosť s nejakou ťažkosťou či ťažkosťami, z ktorých mu naozaj nikto nepomohol.

Môže si však človek pomôcť zo svojich hriechov? Ved' vieme, že úsilie zabudnúť na svoje hriechy, ospravedlňovať, vysvetľovať ich či popierať napokon k trvalému pokoju nevedie. Môžeme ich však „vykúpiť“ úmorným a v mnohom zahanbujúcim vyznaním v spovedi? Alebo nejakým trestom, tvrdým pokáním, ktoré si sami uložíme? Na prvý pohľad sú to snahy o vlastné očistenie. Podobajú sa však situácii, keď sa chce človek vytiahnuť z bahna za vlastný golier.

Ak zbadáme rozsah a bezodnosť našej hriešnosti, môže a má nás to viesť k pokore. Tá však nespočíva iba v tom, že sa k svojim hriechom hlásime a vyznávame ich spovedníkovi. Ešte väčším prejavom pokory totiž môže byť, keď uznáme, že si odpustenie nijako a ničím nemôžeme zaslúžiť, ale že si ho môžeme od Boha nechať darovať.

Odpustenie

Odpustenie je liečivá Božia odpoveď na ľudskú bezmocnosť voči hriechu. Ak chceme uvažovať o tom, v akom zmysle je táto Božia odpoveď liečivá, pomôžu nám jednoduché obrazy z evanjelií.

V evanjeliiovom príbehu pán odpúšťa nemilosrdnému sluhovi (*Mt 18, 23 – 35*) obrovský dlh. Hoci toto podobenstvo hovorí predovšetkým o požiadavke odpúšťať bližným, je tu i postava pána, zobrazujúca Boha, predstavená ako osoba nesmierne bohatá a veľkorysá. A pretože tento bohatý pán odpúšťa veľký dlh, má i relatívne chudobný človek odpustiť dlh malý.

Rovnaký princíp vidíme v podobenstve o milosrdnom otcovi (*Lk 15, 11 – 32*). Otec môže znova darovať mladšiemu synovi i to, čo on už premrhal. Keď totiž rozkáže, aby jeho synovi, ktorý sa vrátil domov, dali obuv na nohy, správa sa k nemu ako k synovi, nie ako k otrokovi, ktorý chodil bosý. Keď prikáže, aby mu dali prsteň, vracia mu symbolicky synovské práva vrátane dedičstva. Otec márnotravného syna je teda taký bohatý, že si môže dovoliť štedrosť v odpúšťaní. I v ňom spoznávame nebeského Otca.

Hriech je dlh voči Bohu i voči bližnému a odpustenie je odstránením tohto dlhu nesmierne bohatým Bohom. Viera v odpustenie znamená, že Boh tento dlh za človeka chce a môže vyrovnáť, pretože človeka miluje a je dosť „bohatý“. Ak je dlh odpustený, už nezaťažuje život človeka. Aby si mohol človek vieru v odpustenie osvojiť a vteliť ju do svojho